או"ם החליט - העם מתחיל לבצע

בשעות הבוקר הקטנות, אור ליום ה־30 בנובמבר, 1947, נתקבלה בארץ הידיעה ההיסטורית שרוב מכריע של חברות או"ם הצביע בעד חלוקת הארץ. אחרי שברגע האחרון ממש נראה כאילו ההכרעה תהיה שלילית, הושג הרוב הדרוש תוך גיום כל אמצעי־ההשפעה של היהדות העולמית. שכרון עצום אחז את בני הארץ. תוך דקות מעטות מלאו הרחובות המונים אחוזי התלהבות. מעטים ניחשו עדיין כי מלחמה גדולה ממשמשת ובאה, וכי רבים מן החוגגים יצטרכו למסור את חייהם להגשמת ההחלטה. כבר למחרת היום נורו היריות הראשונות. אוטובוס עברי הותקף ליד פתח־תקוה. הדם הראשון לעצמאות נשפך.

החלטת האו"ם שער זה, שהופיע למחרת ההחלטה, מראה את המוני תל־אביב מרעישים בלילה, בכיכר מגן דויד, עם התקבל הידיעה.

בקשת לוחמים

אומרים שגיבורים אנחנו, גזע של ברזל,
עזים וטהורים, ממש כמלאכי האל.
ואם תקרא את העתון תחשוב, לעזאזל,
שיש אצלנו שפע אור — ואין טיפה של צל.

אולם למען האמת, שונה קצת המצב.
נחמד אצלנו בשוחה — אך קר בה המשכב.
לבושתנו אף נודה: פחדנו קצת בקרב,
ולאוזני בתולות זקנות שפתנו לא תערב.

לכן מוטב לומר לכם דברנו בפירוש:
אצלנו פה אין צורך כלל בכל אותו קישקוש.
אין בנו שום דבר נשגב, גם לא גבורה בגרוש
רובצים אנחנו כאן פשוט מפני שזה דרוש.

ואם תרצו שנבקש טובה אחת מכם:
מעטו נא בקריאות־הידד, חיסכו את מרצכם!
כי אז, בעזרתכם שלכם, ובעזרת השם,
את כל העסק המחורבן נגמור נא בהקדם.

מדם, 1948

בראשית

עצמאות! עצמאות!

בשעה זו נפתחו הלבבות, נפתחו שערי בתי הקפה והחנויות לכל דכפין ונפתחו החביות והבקבוקים... מר פילק השקה שלושת אלפים איש קוניאק חינם מתוך חביות, וכאשר אזל הקוניאק בא תורם של משקאות צרפתיים... בעל "המוזג" הפר־סולרי, מר חלפוז, חילק בירה חינם וה־תצרוכת הגיעה לששים חביות... בעלי בית חרושת לתמרוקים "מהודר" ואשתו זלפו במשך שעות מי בושם על קהל החוגגים... מר גרפין, בעל מספרה ברחוב שילנקין, תלה שלט שכל הכנסותיו קודש "לבטחון העם"... בבית חרושת "משי זקס" — סודר מזנון וכל עובר ושב הוזמן לשתות לכבוד המאורע... מר נחום סדומסקי, מנהל "כרמל מזרחי" בירושלים, העמיד חביות יין באמצע רחוב בן יהודה והשקה עוברים ושבים, יהודים ואנגלים כאחד... חנות גלידה ברחוב אלנ־בי בת־א, סמוך לשפת הים, חילקה לנוער חינם גלידה לכבוד "המדינה"... כשארבעה עתונאים יגעים ורעבים נכנסו עם אור הבוקר למחלבת "תנובה", הרביצו ארוחה "מדינית" שמנה ורצו לשלם הציבה לפניהם בעלת ה־מחלבה קופסת "קרן קיימת" ואמרה: "זוהי הארוחה הראשונה שהגשתי במדינה העצ־מאית, דמיה קודש לקרן קיימת"... בחלון הראוה של בית הקפה "ניצה" ברחוב אלנבי הוצגה עוגה ממרציפן ושוקולדה בצורת מפת א"י ותושבי העיר המבוסמים עמדו והתוכחו על גבולות החלוקה בהסתמכם על... עוגה.

בחוצות תל־אביב נשפכו כמים יין, קוניאק ושיכר. ועתונאי חוץ אחד אמר: "מעולם לא ראיתי כל כך הרבה שכורים בחוצות העיר העברית. זהו הסימן הטוב ביותר שהקמת המדינה העברית הפכה לממשות"...

★ ★ ★

הורה על קב"ים

בהגיע הידיעה על הקמת המדינה העברית לביה"ח "הדסה" בתל־אביב, "הבריאו" לפתע כל החולים, ירדו מעל המיטות, פרצו ב־שירה אדירה ופתחו ב"הורה". זה היה "האנס מאקאבר" ממש! במחלקה החירורגית התלכדו מעגלי "הורה" של בעלי מום שונים ומ־שונים, בעלי ידים שבורות, ראשים חבושים ואפילו ההולכים על קביים. אלה הניפו קב אחד באויר ונסחפו בזרם המחושמל, כשהם מדלגים ומקפצים בעזרת קבם השני. לחנם השתדלו האחיות לשכנעם לחזור מרצונם ה־טוב למיטתם ולישון. "לא רוצים לשכב, רו־צים להשתגע!" צחחו ה"מבריאים" והמשיכו בהילולא. האחיות קראו לעזרת הסניטרים כדי להוציא לפחות את ההולכים על קביים מהמעגל. וכשאחד מאלה הוצא בכח אמר: "אין דבר, העיקר, שכבר עומדים בשתי רג־לים במדינה היהודית..."

★ ★ ★

את שלנו

עוד לא מאוחר לספר שבליל ההילולא, באותו מוצאי שבת, אחרי בוא הבשורה על אישור המדינה היהודית, היתה בתל־אביב "חלוקה חינם" לא רק של משקאות, אלא גם של נשיקות! הבחורות שלנו התנשקו עם כל מי שפגשו, וביחוד רבו הנשיקות ב־"פילץ" וב"פארק".

אחת היפהפיות, שפלוני עורך־הדין נפל על צווארה לנשקה, עצרה את התלהבותו ו־צעקה: "הרי אתה מתנגד לחלוקה!" ענה ה־בחור דנן: "אמנם המדינה שנותנים לנו היא מקוצצת, אבל את, ברוך השם, שלמה."

★ ★ ★

אין בעיות

עירנו היא קטנה, ביחס למספר התושבים ולתנועה שבה...

חניתי באחד מרחובותיה הצדדיים של תל־אביב, ונתקלתי בכמה נהגים של טקסי ("בעלי הזכויות") אשר מקום חניתם לא הזדהה עם השקפותיהם.

אחרי ויכוח קצר, אשר התנהל בינינו, צעק אחד מהם, "עלה עליו, יעקב שבור לו את האוסו, כי עד המשפט תהיה לנו מדינה עברית".

★ ★ ★

האולטימטום

על ההכרעה לטובתנו בלייק סאכסס שומה עלינו להיות אסירי תודה לנער אלמוני ב־ניו־יורק הסואנת, נער־המעלית באחד מבתי המלון המפוארים.

ממש ברגע האחרון, כשגורלנו היה נתון על כף המאזנים — הגיש הוא אולטימטום הדורש בתוקף לקבל את ההחלטה על חלוקה.

על מעשה קוריוזי זה, שנכנס ל"הי־סטוריה הקטנה" של מעמד לייק סאכסס, סיפר מר דוד הורוביץ, היועץ הכלכלי של הסוכנות, בארוחת צהרים שנערכה לכבודו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב:

— "כשנפגשו חברי המשלחת היהודית לפ־גי ההצבעה הגורלית" — סיפר הורוביץ — "נכנס באיחור־מה נחום גולדמן כולו נרגש: רבותי, מוכרחים להשיג רוב של שני שלישים."

תמהו כולם: מוכרחים? — מובן, שאנו מוכרחים. הרי לשם כך באנו לכאן. אבל מה ההדגשה המיוחדת והנרגשת לפתע?

השיב להם גולדמן:

— "מבינים אתם, היום, כשיצאתי מבית המלון, נגש אלי נער המעלית ואמר לי דברים שאינם משתמעים לשתי פנים. "אדוני הנכבד — אמר לי — אם לא תשיג היום את שני השלישים, יכול אתה כבר לשכוח את המעלית ויהיה עליך להתכבד ולעלות ברגל אל חדרך שבקומה ה־15".

וכשהושגו לבסוף יותר משני שלישים של קולות — נקל לתאר את שמחתו המיוחדת של נחום גולדמן...

★ ★ ★

תעודת התיצבות, בבקשה

ל"מוגרבי" נכנס זוג. הצעיר, העונד סרט מיוחד על שרוולו, סוקר אותו ואותה מקדקד ועד כף רגלם, פונה אליה ואומר: "תעודת התייצבות, בבקשה". "אתה עושה לי קומ־לימנט גדול" משמיע הבחור. "אשתי כיום בת 33"...

בשעת עריכת בקורת בבית קפה אחד בעיר "ניתפס" בחור צעיר הישב בחברת בחורה. "שכחתי את הכרטיס שלי בבית. הנני גר בסביבה. אחזור מיד..." וכשהם יוצאים כלי הבחורה, מוציא הבחור תעודת התייצבות ואומר למבקרים בחיוך: "תודה רבה. ברוך שפטרני מ"נדנדה" כזו. זה שלוש שנים שהיא מנדנדת על נשמתי"...

בכניסה לתיאטרון עוצר זוג מבקרים "ג'ו־טלמן" בגיל הגיוס, המוצץ ב"סיים" ועונה למבקרים באנגלית רהוטה: "מיינד יור אהן ביזניס" (דאגו לעסקים שלכם...). כשמתחיל טון המבקרים להחריף, מתחיל הבחור לפתע להבין עברית ועונה: "אין לי". ושום דבר אינו עזר לו. ה"ג'טלמן" נשאר בתוץ...

קוריוז אחר אירע כשצעיר וצעירה נכנסו לקולנוע שבעיר. הוא הוציא את הכרטיס שלו הראה אותו למבקרים — והיא הס־מיקה. עד כה אמרה לו שהיא בת 23...